

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԽՈՍՈՒՅԹԻ ՁԵՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՇԱՐԱՀՅՈՒՍԱԿԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՇՈՒՐՁ

Մառա Բաղդասարյան
Երևանի պետական համալսարան

Տվյալ հոդվածում քննության է առնվում *-Կ* վերջածանցով բառային շարույթը ժամանակակից անգլալեզու քաղաքական ելույթում: Այս բառային շարույթը մեծ մասամբ ցույց է տալիս գործողության կամ հատկանիշի իրացման ձևը կամ աստիճանը, ինչն էական նշանակություն ունի քաղաքական խոսույթի համար: Տվյալ ուսումնասիրության շրջանակում *-Կ*-ով բառային շարույթները քննարկվում են ձևաբանական ու շարահյուսական հայեցակերպերի տեսանկյունից: Իրացնելով իրենց ձևաբանական կառուցվածքի և շարահյուսական կիրառելիության ընդգրկումն պոտենցիալը՝ *-Կ*-ով բառային շարույթները քաղաքական խոսույթում՝ հաղորդման և ներազդման գործառույթների փոխներթափանցման համատեքստում հանդես են գալիս իմաստագործառական ճկուն ու բազմազան դրսևորումներով՝ անհրաժեշտ մարդկային փոխազդեցության տվյալ ոլորտի համար:

Բանալի բառեր. քաղաքական խոսույթ, բառային շարույթ, բառաձևաբանական կարգ, գործողություն, հատկանիշ, ձևաբանական և շարահյուսական հայեցակերպեր, ձևաբանական կառուցվածք, շարահյուսական կիրառելիություն, հաղորդման և ներազդման գործառույթներ, իմաստագործառական դրսևորում:

Ներածություն

Ժամանակակից աշխարհում քաղաքական խոսույթն արդի լեզվի առավել արագ զարգացող ոլորտներից է և մանրամասն, հետևողական ուսումնասիրության կարիք ունի: Պատահական չէ, որ լեզվաբանական և առհասարակ հասարակագիտական ուսումնասիրությունների տարբեր բնագավառներում ներգրավված հետազոտողները աճող հետաքրքրություն են ցուցաբերում դրան կատմամբ, և ներկայումս քաղաքական խոսքի ուսումնասիրությունները գիտակարգային ու միջգիտակարգային լայն ընդգրկման են հասել¹: Քաղաքական խոսույթի ժամանակակից հետազոտություններն իրականացվում են տարբեր հայեցակերպերից՝ լեզվաբանության՝ մասնավորապես գործառա-

կան ոճագիտության, ճանաչողական լեզվաբանության, գործաբանության և խոսույթի վերլուծության, տրամաբանության՝ մասնավորապես փաստարկման տեսության, հանրալեզվաբանության, հանրային հոգեբանության, քաղաքագիտության, հասարակագիտության, հաղորդակցման տեսության և այլն: Վերջին տարիներին շրջանառվում են նաև քաղաքական լեզվաբանություն² և քաղաքական խոսույթի վերլուծություն³ հասկացությունները, ինչը վկայում է այն մասին, որ ժամանակակից աշխարհում քաղաքականության լեզուն կամ քաղաքական լեզուն կարևորագույն դեր ունի, և այդ դերը լիովին գիտակցվում է: Այս աշխատանքում քաղաքական խոսույթի դրսևորումները քննության են առնվում լեզվաբանական հայեցակերպից: Լեզվաբանական հայեցակերպի ուսումնասիրության նշանակությունը, թերևս, դժվար է թերագնահատել, քանի որ ուսումնասիրության օբյեկտը քաղաքական խոսույթի հենց նյութական կողմն է՝ լեզուն:

-/y վերջածանցով բառային շարույթը ժամանակակից անգլալեզու քաղաքական ելույթում

Տվյալ հոդվածի շրջանակում քննության է առնվում -/y վերջածանցով բառային շարույթը⁴ ժամանակակից անգլալեզու քաղաքական ելույթում: Այս ընտրությունը, բնականաբար, պատահական չէ, այլ պայմանավորված է վերոհիշյալ բառային շարույթի իմաստային արժեքով: -/y վերջածանցով բառային շարույթն իրացնում է գործողության կատարման որակի և հատկանիշի որակի բառաձևաբանական կարգը⁵: Անհրաժեշտ է ավելացնել, որ -/y-ով բառային շարույթներն ունեն կիրառման մեծ հաճախականություն ուսումնասիրվող լեզվական նյութում:

Այս շարույթների գործածման բարձր հաճախականությունը հավանաբար պայմանավորված է այն փաստով, որ դրանք մեծ մասամբ ցույց են տալիս գործողության կամ հատկանիշի իրացման ձևը կամ աստիճանը: Այստեղ գործողության գաղափարը շատ կարևոր է, քանի որ քաղաքական ելույթները սովորաբար միտված են գործողության, ինչը հռետորների խոսքը դարձնում է ավելի համոզիչ հին ու նոր տարբեր մարտահրավերներով լի աշխարհում, որոնք պիտի անհապաղ արձագանք և արդյունավետ ելք ստանան: Հատկանիշի գաղափարն իր հերթին նշանավորվում է իմաստի իր հուզական-գնահատողական բաղադրիչով, որը հաճախ հատուկ է նաև քննվող բառաձևաբանական կարգին: Մի կողմից -/y վերջածանցով բառային միավորները տալիս են փաստական տեղեկատվություն արտալեզվական իրականության մասին: Սա այս շարույթների իրացումն է լեզվի իմաստային մակարդակում: Մյուս կողմից

դրանք արտահայտում են խոսողի՝ այս պարագայում քաղաքական հռետորի վերաբերմունքը գործողության կամ հատկանիշի իրացման ձևի նկատմամբ: Այս դեպքում հնարավոր է անցում լեզվի վերնշանային մակարդակ: Երբ քննարկվող շարույթները կիրառվում են բայերի հետ, հաճախ ակնհայտ է դառնում խոսողի՝ գործողության կատարման ձևի անձնական ընկալումը: Բայերը հիմնականում միտում չունեն հուզարտահայտչական-գնահատողական հարանշանակություններ արտահայտելու: Դրանք ընդհանրապես ավելի շատ գործողության փաստական տվյալներ արտահայտելու միջոց են: Բայց, իհարկե, քաղաքական խոսույթի այնպիսի տարատեսակում, ինչպիսին ելույթն է, հաճախ դրանք չեն գործառում այդքան ուղիղ և պարզ: *-/y-*ով բառային շարույթների խնդիրն է դրանք որակել՝ խոսքն օժտելով հուզական, արտահայտչական, գնահատողական իմաստային նրբերանգներով, որոնք անհրաժեշտ են խոսողին իր կոնկրետ արտալեզվական մտադրությանը հասնելու համար:

***-/y* վերջածանցով բառային շարույթները ձևաբանական ու շարահյուսական հայեցակերպերի տեսանկյունից**

Տվյալ ուսումնասիրության շրջանակում *-/y-*ով բառային շարույթները քննարկվում են ձևաբանական ու շարահյուսական հայեցակերպերի տեսանկյունից: Այս շարույթներն ունեն հիմնավորված ձևաբանական կառուցվածք՝ *ածական + -/y վերջածանց*, և բառակազմական այս մոդելը բացարձակ է համարվում արդյունավետության առումով: Թեև *-/y* վերջածանցով լեզվական միավորը կոչվում է մակբայ, որը ծագումնաբանորեն ցույց է տալիս բային կից կիրառություն, այսինքն՝ բայը որոշարկող, և սա գերակշռորեն այդպես է տվյալ ուսումնասիրության լեզվական նյութում, այն նաև համակցվում է այնպիսի լեզվական միավորների հետ, ինչպիսիք են *ածականը*, *մակբայը* և *այլն*: Սույն ուսումնասիրության մեջ ուշադրության են արժանանում *-/y-*ով բառային շարույթների՝ գլխավորապես բայերի (ներառյալ նաև անցյալ դերբայը, քանի որ ըստ էության բայական ձև է ու գործողության իմաստային բաղադրիչի կրող) և որոշ չափով *ածականների* հետ զուգակցվող կապակցությունները: Սա պայմանավորված է քաղաքական խոսույթի սույն լեզվական նյութում վերոհիշյալ տիպի կապակցությունների բարձր հաճախականությամբ: Քաղաքական ելույթներն ինքնին ուղղված են գնահատողականության և գործողության: Սա էլ պայմանավորված է դրանցում արտացոլված արտալեզվական իրականությամբ, ինչպես նաև դրանց հիմքում ընկած գաղափա-

րական ծրագրով՝ մարդկանց կողմնորոշել ու առաջնորդել, խրախուսել նրանց որոշակի գործողության:

-/y-ով բառային շարություններն ունեն բազմազան շարահյուսական դիրքեր ու դերեր, որոնք հանգեցնում են այս շարությունների տարբեր բառախմաստային ձևափոխությունների:

Ասույթում լեզվական տարրերի կապակցվածության աստիճանը և դրանց բառախմաստային ձևափոխությունները պայմանավորված են երկու շարք հակադրությունների միջոցով դրսևորվող շարադասության քերականական գործառնությով՝ անմիջական լեզվական միջավայրով, որը թելադրվում է արտալեզվական գործոններով, ինչպես և ողջ խոսքային ակտի նպատակով: Այսպիսով, հակադրություններն են նախադասն ընդդեմ հետադասի և կիցն ընդդեմ հեռավոր դիրքի: Առաջինը կքննարկվի -/y-ով բառային շարությունների նախադաս կիրառությունը: Նախադաս և կից դիրքը բնութագրվում է նշված տիպի շարությի ու դրա կողմից որոշարկվող բայի սերտ կապակցվածությամբ:

*In addition, NATO as a whole will **urgently** consider further proposals to support the nascent Iraqi security institutions in response to Prime Minister Allawi's request.*

(Tony Blair, 30 June 2004)

*Thousands of lives were **suddenly** ended by evil, despicable acts of terror.*

(George Bush, 11 September 2001)

Will urgently consider և *were suddenly ended* կապակցություններում միավորների միջև կապը սերտ է, և որոշարկման նշանակությունն օրգանապես հատկանշական է գործողությանը ոչ միայն բառախմաստային, այլև առոգանական (մասնավորապես դադարի բացակայություն) առումով: Վերը բերված օրինակներում նկատվում է գործողության ու դրա իրացման ձևի միասնություն: Այսպիսով, սա, ըստ էության, փաստական և գնահատողական տեղեկատվության յուրահատուկ բայակենտրոն կապակցություն է:

Հետադաս, թեև կից դիրքը ենթադրում է կապակցության անդամների ավելի ազատ կապ: Այս դեպքում հարկ է նշել, որ -/y-ով բառային շարությունների շարահյուսական դիրքը հանգեցնում է դրանց իմաստի որոշակի տեղայնացման և լրացվող բայից շարահյուսական մասնակի առանձնացման:

*The real point is that those who disagree with the war disagree **fundamentally** with the judgement that led to war.*

(Tony Blair, 5 March 2004)

*We affirmed that some crimes are so terrible they offend humanity itself, and we resolved that the aggressions and ambitions of the wicked must be opposed early, **decisively** and **collectively** before they threaten us all.*

(George Bush, 10 November 2001)

*Yet, as we have learned, so **suddenly** and so **tragically**, there can be no peace in a world of sudden terror.*

(George Bush, 7 October 2001)

-/y-ով բառային շարույթներն իրացնում են նշված ասույթների հիմնական գաղափարական-հասկացական մտադրությունը: Հետադաս դիրքը դրանց օգնում է պահպանել իրենց իմաստային ամբողջականությունը և տալիս է բավականաչափ շարահյուսական անկախություն: Այս շարույթները ներկայացնում են ոչ միայն փաստական օբյեկտիվ տեղեկատվություն, այլ նաև հուզական-գնահատողական սուբյեկտիվ վերաբերմունք, ինչն էական է տվյալ գործառնական ոճի և համատեքստի համար: Որոշ դեպքերում -/y-ով բառային շարույթներն առոգանական դադարով նույնիսկ առանձնացված են բայից և նախադասության մյուս անդամներից, ինչը տեքստում արտահատված է ստորակետի միջոցով: Սա առավել ուժեղ է դարձնում այս շարույթների բառային իմաստը և առավել շեշտված՝ դրանց դերը խոսքաշարում: Աճում է նաև լրացվող բայից դրանց հարաբերականորեն անկախ գործառնությունը:

Համանման դիտարկումներ կարող են արվել լրացվող բայերի նկատմամբ հեռավոր դիրք ունեցող -/y-ով բառային շարույթների կիրառություններն ուսումնասիրելիս: Այս շարույթները ձեռք են բերում նախադասության անկախ անդամների հատկանիշներ:

*So we need to look once more: **nationally** and **internationally** at extradition laws, and the mechanisms for international justice; at how these terrorist groups are financed and their money laundered: and the links between terror and crime and we need to frame a response that will work, and hold **internationally**.*

(Tony Blair, 14 September 2001)

*They started the war, **one-sidedly**.*

(Vartan Oskanian, 25 September 2003)

Կետադրական նշաններն առավել անկախություն են տալիս նշված շարությունների բառախմաստային ու շարահյուսական գործառությանը և, հետևաբար, շեշտում դրանց հասկացական բովանդակությունը:

Որոշ դեպքերում *-ly*-ով շարությունները կապակցված են ոչ թե նախադասության որևէ մեկ անդամի հետ, այլ ողջ ստորոգումային միջուկի կամ նույնիսկ նախադասության հետ: Այլ կերպ ասած՝ գործողությանն ուղեկցող (ոչ թե դրան օրգանապես բնորոշ) հատկանիշի նշանակությունը պայմանավորում է *-ly*-ով բառային շարության հարաբերակցումը ողջ ասության: Այսպիսի դեպքերում *-ly*-ով բառային շարության ու կապակցված բայի անմիջական բառախմաստային և շարահյուսական կապը կարող է թուլանալ:

*Her Majesty The Queen has **graciously** agreed that their extraordinary contribution should be recognised with the award of special civilian medal.*

(Tony Blair, 30 June 2004)

Հետաքրքրական իմաստային փոխանցում է նկատվում ներկայացված օրինակում: Առարկային օբյեկտիվորեն բնորոշ հատկանիշը փոխադրվել է գործողության բնութագրման ոլորտ: *Gracious* բառի արտահայտած հատկանիշը, բնութագրական լինելով թագուհուն որպես գործողության սուբյեկտին, փոխանցվել է *agree* բառով արտահայտված գործողությանը՝ այն գործողությանը, որը կատարված է այդ սուբյեկտի կողմից: Այս կարգի իմաստային փոխանցումը հնարավորություն է տալիս խոսել տվյալ տիպի կազմավորումների ներքին ձևի՝ հիմնավորվածության մասին վերնշնչային մակարդակում (Гвишиани 1979): Այսպես, կարելի է եզրակացնել, որ *graciously* բառային շարության վերաբերում է ողջ ստորոգումային միջուկին՝ գործողության և այն կատարողի ամբողջությանը: Ակնհայտ է դառնում ձևաբանական-շարահյուսական և բառադարձվածային կապակցելիության դիալեկտիկական միասնությունը: Նշված տեսակի իմաստային փոխանցումը հմտորեն ու նրբորեն փոխակերպում է գործողության պարզ փաստումը. ասես ի միջի այլոց փոխանցվում է գործողության նկատմամբ խոսողի սուբյեկտիվ-գնահատողական վերաբերմունքը, և սերմանվում, զարգացվում հստակ վերաբերմունք ունկնդիրների մեջ:

Ողջ ասույթին կամ առնվազն ստորոգումային միջուկին բառային միավորի հարաբերակցումն ընդգծելու ընդունված ձև է այդ միավորի առանձնացումը կամ մեկուսացումն իր բառաիմաստային և շարահյուսական միջավայրից ստորակետների միջոցով:

***Ironically**, it is we the victims who have and who continue to make these unconditional offers.*

(Vartan Oskanian, 16 March 2004)

*But, **ultimately**, leadership is about deciding.*

(Tony Blair, 5 March 2004)

Ստորակետները մաս մատնանշում են ասույթի տրամաբանական շեշտը, որը կրում են առանձնացված բառերը: Մեծամասամբ այսպիսի բառերը բավական հուզական և ազդեցիկ են: Դրանք ստեղծում են առանձնահատուկ արտալեզվական մթնոլորտ, որն անհրաժեշտ է հռետորին:

Ինչպես արդեն նշվել է այս աշխատանքի սկզբում, *-ly*-ով բառային շարույթը կարող է գործածվել մաս որպես ածականը բնութագրող միավոր:

*Azerbaijan's leadership – old and new – rather than remaining prisoners of a Soviet era, one which they themselves rejected as **historically** illegitimate, can look to a future of compromise, peace, regional cooperation and prosperous, stable development.*

(Vartan Oskanian, 25 September 2003)

*We hold **essentially** liberal values.*

(Tony Blair, 14 September 2001)

*Yet it is **monstrously** premature to think the threat has passed.*

(Tony Blair, 5 March 2004)

Երբ *-ly*-ով բառային շարույթները նախադաս են ածականներին, ինչպես բերված օրինակներում, կապակցությունը թե՛ շարահյուսական և թե՛ իմաստային առումով բավական սերտ է: Կապակցության առաջին անդամը՝ *-ly*-ով բառային շարույթը, չունի հարաբերական շարահյուսական անկախություն ի տարբերություն այն դեպքերի, երբ այն հետադաս է:

-/y-ով բառային շարույթի՝ ածականի հետ կապակցելիության առանձնահատկություններից է այդ շարույթի «ենթարկումը» ածականին: Սա որոշ դեպքերում հանգեցնում է առաջինի բառային իմաստի մասնակի կորստի: Այս հիմքի վրա զարգանում է ածականական իմաստը սաստկացնող միավորի գործառույթը: Սա սովորական գործառույթ է *-ly վերջածանցով բառային շարույթ + ածական* կառույցի շրջանակում:

Խոսքը սաստկացնող բառային միավորի խնդիրն ուսումնասիրելիս անհրաժեշտ է ուշադրության կենտրոնում պահել բառերի կոնկրետ բառաիմաստային նշանակությունները, դրանց փոփոխությունները (մասնավորապես ներազդման գործառույթի հետ կապված), ինչպես նաև այդ լեզվական միավորների բառադարձվածային կապակցելիության առանձնահատկությունները: Վերը բերված երկրորդ օրինակի *essentially* շարույթում նկատվում է իմաստային սաստկացման գործառույթի մասնակի առկայություն: Իսկ երրորդ օրինակում *monstrously* շարույթը լրացնում է նախադասության՝ ածականով իրացված ստորոգելին: Իրականում *-ly*-ով բառային շարույթն այստեղ որակում է նախադասության ողջ ստորոգումը, ինչն իրականացվում է որոշյալի միջոցով:

Ուսումնասիրության նյութում կան *-ly*-ով բառային շարույթի գործածման նաև այլ օրինակներ, ինչպիսիք են դրա կապակցությունները գերունդի և անցյալ դերբայի (ածականական կիրառություն) հետ և այլն: Դիտարկվում են ասույթներ, որոնցում այս շարույթները թվարկման գործառույթ են իրականացնում (*firstly, secondly, initially, finally* և այլն): Սակայն վերոհիշյալ դեպքերն այնքան սովորական և հաճախակի չեն, որքան արդեն քննարկված օրինակները: Պետք է նշել, որ քննվող նյութում հաճախ հանդիպում են ասույթներ, որոնցում միաժամանակ առկա են *-ly*-ով բառային շարույթի տարբեր տիպի կիրառություններ:

*But it altered **crucially** the balance of risk as to whether to deal with it or **simply** carry on, however **imperfectly**, trying to contain it.*

(Tony Blair, 5 March 2004)

*But we also know that **legislatively** facilitated press freedoms have still not resulted in an **intellectually** and **fiscally** free and responsible press.*

(Vartan Oskanian, 16 March 2004)

Եզրակացություն

Ամփոփելով կատարված ուսումնասիրությունը՝ կարելի է եզրակացնել, որ -/y-ով բառային շարույթների ձևաբանական ու շարահյուսական կապակցելիության տարբեր դրսևորումները հանգեցնում են այս բառային շարույթների որոշակի նպատակային բառափնաստային ձևափոխությունների, որոնք ազդեցություն են ունենում ողջ ասույթի բովանդակային տոնայնության վրա և միտված են նպաստելու կոնկրետ արտալեզվական առաջադրանքի իրականացմանը: Կիրառվելով քաղաքական ելույթի համատեքստում՝ այս տիպի շարույթները ձեռք են բերում համապատասխան գործառական նշույթավորում. դրանք կրում են քաղաքական առաջադրանքի իրականացմանն ուղղված հատուկ գաղափարական-հասկացական և/կամ հուզական լարվածություն: Այս բառային շարույթները, յուրօրինակ բառափնաստային ձևավորում ստանալով իրենց կիրառման լեզվական և արտալեզվական միջավայրում, ոճակազմիչ դեր են կատարում քաղաքական խոսույթում, որին ներհատուկ է հաղորդման և ներազդման գործառույթների համագոյակցումը: Քննվող շարույթների ձևաբանական-շարահյուսական կիրառության և բառափնաստային դրսևորումների բազմազանությունը պայմանավորված է քաղաքական ելույթի գործառական ուղղվածությամբ: Մի կողմից տրամաբանական, փաստական, փաստարկային, օբյեկտիվ, իսկ մյուս կողմից հուզական, արտահայտչական, գնահատողական, սուբյեկտիվ տարրերի համակցման և ներկայացման բազմաձևությունը ծառայում է քաղաքական ելույթի երկու հիմնարար գործառույթների իրացմանը՝ լսարանին արտալեզվական տեղեկատվություն փոխանցելուն և նրա վրա հուզական-հոգեբանական ազդեցություն գործելուն:

Այսպիսով, իրացնելով իրենց ձևաբանական կառուցվածքի և շարահյուսական կիրառելիության ընդգրկուն պոտենցիալը, -/y-ով բառային շարույթները քաղաքական խոսույթում՝ հաղորդման և ներազդման գործառույթների փոխներթափանցման համատեքստում հանդես են գալիս իմաստագործառական ճկուն ու բազմազան դրսևորումներով՝ անհրաժեշտ մարդկային փոխազդեցության տվյալ ոլորտի համար:

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Մրա վկայությունն են տարբեր երկրների հետազոտողների տեսական և վերլուծական աշխատանքները՝ Beard 2000, Cap 2005, Tian 2006, Шейгал 2002 և այլն:

2. St'u Головань: <<http://www.pan-i.ru/librpani/Работы/Феномен-дискурса-3А-от-прикладной-лингвистики-к-политике-и-культуре/details.html>>:
3. St'u Хмельцов 2004:
4. Բառային շարույթներն այն բառերն են, որոնք, «բառաձանցման առումով հստակ բաժանելի լինելով, կարող են կազմվել, կյանքի կոչվել, կանոնավոր կերպով վերարտադրվել կամ վերստեղծվել խոսողի կողմից ըստ ցանկության» (Alexandrova, Ter-Minasova 1987:26):
5. Բառաձևաբանական կարգի գաղափարը պատկանում է հայտնի խորհրդրդային լեզվաբան Ա.Ի. Սմիրնիցկուն: Նա բառաձևաբանական կարգը սահմանում է որպես իմաստային հակադրություն «ըստ երկու կամ ավելի բառերի որոշակի հատկանիշի՝ այն պայմանով, որ նույնպիսի հակադրություն դիտարկվում է բառերի նաև այլ զույգերում կամ մեծ խմբերում և ունի կանոնավոր արտահայտում» (Смирницкий 1959:205): Կոնկրետ լեզվի բառաձևաբանական կարգերի կողմից էլ սահմանվում են ձևային համակցման կանոնները, որոնց հիման վրա ստեղծվում են բառային շարույթները՝ համաձայն գործուն սխեմաների:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Alexandrova, O.; Ter-Minasova, S. (1987) *English Syntax (Collocation, Colligation and Discourse)*. M.: Moscow University Press.
2. Baghdasaryan, M. (2007) *The Lexical Syntagm with the Suffix “-ly” in Political Discourse: a Functional Stylistic Perspective*. // Օտար լեզուները բարձրագույն դպրոցում. / Պատասխանատու խմբագիր Ե. Երզնկյան, N 8. Երևան: ԵՊՀ հրատարակչություն:
3. Beard, A. (2000) *The Language of Politics*. London: Routledge.
4. Cap, P. (2005) *Language and Legitimization: Developments in the Proximity Model of Political Discourse Analysis*. // Lodz Papers in Pragmatics. N 1. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
5. Tian, H. (2006) *Review of Paul Chilton’s Analyzing Political Discourse: Theory and Practice*. // *Language in Society*. 35:2. Cambridge: CUP.
6. Гвишиани, Н. (1979) *Полифункциональные слова в языке и речи*. М.: Высшая школа.

7. Головань, О. *Феномен дискурса: от прикладной лингвистики к политике и культуре*. [Электронный ресурс] URL: <<http://www.pan-i.ru/libbrani/Работы/Феномен-дискурса-3А-от-прикладной-лингвистики-к-политике-и-культуре/details.html>> [дата обращения: Март 2016].
8. Микоян, А.; Тер-Минасова, С. (1981) *Малый синтаксис как средство разграничения стилей*. М.: Издательство Московского университета.
9. Разинкина, Н. (2004) *Функциональная стилистика*. М.: Высшая школа.
10. Смирницкий, А. (1959) *Морфология английского языка*. М.: Издательство литературы на иностранных языках.
11. Тер-Минасова, С. (1980) *Синтагматика речи: онтология и эвристика*. М.: Издательство Московского университета.
12. Хмельцов, А. (2004) *Когда "они" говорят о "нас": политический дискурс-анализ и семиотика внешней политики в междисциплинарной перспективе*. // Актуальные проблемы теории коммуникации. / Санкт-Петербург: Издательство Санкт-Петербургского государственного политехнического университета.
13. Чаковская, М. (1986) *Текст как сообщение и воздействие*. М.: Высшая школа.
14. Шейгал, Е. (2002) *Инаугурационное обращение как жанр политического дискурса*. // Жанры речи – 3. Саратов: [Электронный ресурс] URL: <<http://www.philology.ru/linguistics1/sheygal-02.htm>> [дата обращения: Март 2016].

A Morphological and Syntactic Perspective of Political Discourse

This paper is aimed to study the lexical syntagm with the suffix *-ly* in the modern English political speech. This lexical syntagm predominantly expresses the way or extent of the realization of action or quality, which is of paramount importance for political discourse. In the framework of the present research the lexical syntagms with *-ly* are discussed from morphological and syntactic perspective. Based on the substantial potential of their morphological structure and syntactic applicability the lexical syntagms with *-ly* realize a considerable functional-semantic flexibility and variety in political discourse, which is necessary

for this field of human interaction as an ontological intertwining of the functions of message and impact.

К вопросу о морфологических и синтаксических особенностях политического дискурса

В настоящей статье рассматривается лексическая синтагма с суффиксом *-ly* в современном англоязычном политическом дискурсе. Указанная лексическая синтагма преимущественно обозначает способ или степень реализации действия или признака, что имеет существенное значение для политического дискурса. В рамках данного исследования лексические синтагмы с *-ly* анализируются с точки зрения морфологического и синтаксического аспектов. Реализуя значительный потенциал своей морфологической структуры и синтаксической применимости, лексические синтагмы с *-ly* в политическом дискурсе – в контексте взаимопроникновения функций сообщения и воздействия – проявляют необходимые для данной сферы человеческого взаимодействия функционально-семантическую гибкость и разнообразие.